

Werkwijze aanwijzing nutriënten verontreinigde gebieden

Sander Mager / Jantine Haverkamp

Bijlagen:

1. Beslissingsondersteunende memo – Keuzes aanwijzen nutriënten verontreinigde gebieden.docx
2. Aanpak kaart toestroomgebieden.docx
3. Memo - werkgroep Bijbehorend toestroomgebieden & belasting oppervlaktewater.docx

Besprekstuk (oordeelvormend en besluitvormend)

De Europese Commissie (EC) heeft in de derogatiebeschikking Nederland opgelegd om nutriënten verontreinigd (NV-) gebied aan te wijzen. Per 1 januari 2024 moet de definitieve aanwijzing van NV-gebieden voltooid zijn. Hierbij wordt aanvullend op de aanwijzing in 2023 gekeken naar die gebieden waarin er sprake is van verontreiniging van grondwater dan wel eutroof zijn van oppervlaktewater of het risico op verontreiniging dan wel eutrofiering door nitraat en fosfor uit agrarische bronnen. Ook moet de bijdrage van landbouw meer dan 19% van de totale nutriëntenbelasting van het nader te bepalen gebied zijn.

De aanwijzing van NV-gebieden is nodig om de afbouwende derogatie te behouden tot en met 2025. Het aanwijzen van NV-gebied heeft gevolgen voor agrarische ondernemingen. De EC heeft een aantal maatregelen verbonden aan een NV-gebied. In de definitief aangewezen NV-gebieden gaat voor derogatiebedrijven het lagere afbouwpad gelden, aangevuld met maatregelen over vanggewas na mais en voorwaarden voor scheuren grasland. Daarnaast is voor de NV-gebieden als maatregel in de derogatiebeschikking opgenomen dat de gebruiksnormen voor totaal stikstof verlaagd moeten worden met 20% per 1 januari 2025 en dit gradueel te laten ingroeien - defacto in 2024 te beginnen met de afbouw van de totaal stikstofgebruiksnorm. Dit laatste geldt voor de sectoren veehouderij en open teelt in een NV-gebied.

LNv heeft per 2023 NV-gebieden aangewezen, namelijk de zand en lössregio's i.v.m. grondwaterkwaliteit, en drie waterschapbeheersgebieden i.v.m. oppervlaktewaterkwaliteit (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Delfland en Waterschap Brabantse Delta). LNv heeft de opdracht om een nieuwe aanwijzing en nieuwe kaart van NV-gebieden voor 2024 aan te leveren bij de EC.

Gevraagd besluit

Advies aan LNv: Waterschappen geven de voorkeur aan de opties zoals uitgewerkt in de beslissingsondersteunende memo.

U wordt gevraagd te besluiten welk advies aan de minister van LNv wordt meegegeven betreffende:

1. Werkwijze toestandsbepaling: het bestuurlijk overleg wordt geadviseerd het KRW-protocol te volgen voor het bepalen van de toestand en daarbij jaarlijks een update te doen.
2. Werkwijze trendbepaling: het bestuurlijk overleg wordt geadviseerd voor de trendbepaling de KRW-NUTrend aanpak te volgen, die momenteel gebruikt wordt om de gegevens van de waterschappen te rapporteren in opdracht van het ministerie van I&W.
3. Detailniveau aanwijzing gebieden: het bestuurlijk overleg wordt geadviseerd voor de gebiedsindeling de toestroomgebieden van KRW-waterlichaam te hanteren, tenzij een clustering van KRW-waterlichamen dan wel PPLG-gebieden meer recht doet aan de hydrologische omstandigheden. Voor de PPLG-deelgebieden is het wel een voorwaarde dat deze gebieden bestuurlijk (op provinciaal niveau) zijn vastgesteld. Met deze aanpak wordt het meeste recht gedaan aan de verschillen tussen gebieden in waterkwaliteit en kunnen de maatregelen het meest gericht worden ingezet.

4. Bepaling landbouwbijdrage: het bestuurlijk overleg wordt geadviseerd voor de vaststelling van de landbouwbijdrage uit te gaan van de actuele nutriëntenbelasting + historische belasting + erfafspoeling + belasting door het meemesten van sloten.
5. Buitenlandse belasting en inlaat rijkswateren: het bestuurlijk overleg wordt geadviseerd bij de bepaling van de bijdrage vanuit de landbouw aan de totale belasting de belasting uit buitenland en rijkswateren buiten beschouwing te laten (conform in Nitraatrapportage 2020 is gedaan), dus te bepalen op basis van de bronnen in het gebied zelf.
6. Bijdrage glastuinbouw: het bestuurlijk overleg wordt geadviseerd om de totale belasting in een gebied niet te corrigeren voor invloed vanuit de glastuinbouw. De glastuinbouw zit in het beheergebied van een waterschap zelf. Dit betekent dat de bijdrage vanuit de glastuinbouw wordt meegewogen in de bepaling van de landbouwbijdrage.
7. Schaalniveau voor bepaling landbouwbelasting: het bestuurlijk overleg wordt geadviseerd voor de bepaling van de landbouwbelasting uit te gaan van modelberekeningen die beschikbaar zijn op het niveau van het waterschapbeheersgebied.

Besluit: waterschappen werken samen met WUR voor alle KRW-waterlichamen een toestroomgebied uit en deze worden verwerkt in een landelijke kaart waardoor het mogelijk wordt om gericht NV-gebieden aan te wijzen. Dit besluit komt voort uit keuze 3.

De kern van het advies

De aanwijzing per 2024 stemt LNV af in een werkgroep met de partijen: ministerie van IenW, IPO, Unie, een aantal beleidsadviseurs landbouwemissies van een aantal waterschappen, Informatiehuis Water. Er is begin 2023 een memo opgesteld over het proces, producten en deelnemers van de werkgroep NV-gebieden (Memo NV_v2.3.docx). De werkgroep heeft een beslissingsondersteunende memo opgesteld die bestuurlijk voorgelegd wordt in een Bestuurlijk Overleg NV-gebieden en bufferstroken op 6 juli met de ministers van LNV en IenW, Uniebestuurder en een bestuurder vanuit IPO. Voor het onderwerp NV-gebieden staan de keuzes uit de beslissingsondersteunende memo en de aanpak kaart toestroomgebieden op de agenda. De CWE wordt gevraagd advies te geven over de keuzes en een besluit te nemen over de kaart. LNV besluit over de werkwijze en aanwijzing van NV-gebieden, mede op basis van advies van de waterschappen.

Voor de waterschappen is het van belang dat de werkwijze voor het aanwijzen van NV-gebieden is afgestemd, dat de werkwijze gebruik maakt van de juiste (monitorings)gegevens en interpretatie, en dat waterschappen worden geïnformeerd over de aanwijzing. In de werkgroep NV-gebieden zijn veel gesprekken gevoerd om tot de beslissingsondersteunende memo te komen. De werkgroepleden van de waterschappen en Unie zijn tevreden met de keuzes die voorgesteld worden. Het is prettig dat we zo betrokken worden, zeker na de onverwachte aanwijzing per 2023 voor drie waterschappen. Alle opties van de keuze zijn afgewogen. Waterschappen en LNV wilden graag een gebiedsindeling met meer detail dan waterschapbeheersgebied terwijl IenW meer zocht naar uitvoerbaarheid en uniformiteit. Enerzijds gingen de gesprekken over wat er mogelijk was, qua meetgegevens, bronanalyses en anderzijds ging het om principiële keuzes zoals buitenlandse belasting en belasting vanuit de glastuinbouw. Historische bemesting (bemesting van de afgelopen 5 jaar) was ook een discussiepunt omdat de agrarische sector toen heeft gewerkt met de toen geldende regels, echter wel met dezelfde KRW doelen en er onderbouwd kan worden dat de bemesting vanuit de landbouw komt.

Zorgen zijn er nog over het toetsingskader en in hoeverre NV-gebieden bijdragen aan de KRW doelen. Het toetsingskader zal mondeling besproken worden tijdens het BO en is onderdeel van de afstemming met de EC. Het toetsingskader bepaalt uiteindelijk de aanwijzing. In het toetsingskader komen de volgende punten terug: 1. Voldoet N-totaal en/of P-totaal niet aan de norm? (volgt uit keuze 1), 2. Is er een negatieve trend (keuze 2)?, 3. Wat is het risico op eutrofiering? en 4. Is de landbouwbelasting in het gebied voor N en/of P meer dan 19%? (keuze 4 t/m7)

Het risico op eutrofiering is nog onderwerp van gesprek in de werkgroep. Inzet van de waterschappen is dat ecologische normen als algen en waterplanten vanuit de KRW systematiek worden meegenomen in de aanwijzing van NV-gebieden. De hoeveelheid nitraat en fosfor geeft geen volledig beeld van de waterkwaliteit in een gebied, vanuit de KRW is de ecologie leidend.

De waterschappen zien graag passende maatregelen in NV-gebieden voor zowel N als P, die bijdragen aan de KRW doelen. LNV houdt zich tot nu toe aan de maatregelen die de EC heeft opgelegd, maar is wel zoekende naar manieren om extra maatregelen (met name voor fosfor) mee te nemen.

Voor waterschappen zijn NV-gebieden een kans om extra maatregelen te treffen die bijdragen aan waterkwaliteit in agrarisch gebied. De aanwijzing kan als kans gezien worden om met agrariërs het gesprek te voeren over het verbeteren van de waterkwaliteit. Het is van belang dat waterschappen uitleggen wat de waterkwaliteit is in een gebied, welke normen gelden, hoe de monitoring wordt uitgevoerd en wat een agrarische ondernemer kan bijdragen. Anderzijds kan de aanwijzing van een NV-gebied gevolgen hebben voor (lopende) gebiedsprocessen, waar agrariërs met partijen werken aan verbetering van de waterkwaliteit, zoals DAW en in het kader van het NPLG. Uiteindelijk zijn er meer maatregelen nodig om de waterkwaliteit te verbeteren dan alleen te sturen op N en P (denk aan beheer en onderhoud, natuurvriendelijke oevers) en zijn gebiedsprocessen daarin belangrijk. Het is van belang om hier aandacht voor te hebben om agrariërs gemotiveerd te houden en te blijven stimuleren om de waterkwaliteit te verbeteren.

Argumenten

Advies aan LNV m.b.t. werkwijze aanwijzen NV-gebieden:

1. Werkwijze toestandsbepaling: het bestuurlijk overleg wordt geadviseerd het KRW-protocol te volgen voor het bepalen van de toestand en daarbij jaarlijks een update te doen.
 - Hierbij worden de meest actuele gegevens gebruikt, passend bij de KRW systematiek. Waterschappen leveren de monitoringsgegevens al standaard aan bij het Informatiehuis Water.
2. Werkwijze trendbepaling: het bestuurlijk overleg wordt geadviseerd voor de trendbepaling de KRW-NUTrend aanpak te volgen, die momenteel gebruikt wordt om de gegevens van de waterschappen te rapporteren in opdracht van het ministerie van I&W.
 - Voor het bepalen van de trend is er maar één optie door de werkgroep voorgesteld.
3. Detailniveau aanwijzing gebieden: het bestuurlijk overleg wordt geadviseerd voor de gebiedsindeling de toestroomgebieden van KRW-waterlichaam te hanteren, tenzij een clustering van KRW-waterlichamen dan wel PPLG-gebieden meer recht doet aan de hydrologische omstandigheden. Voor de PPLG-deelgebieden is het wel een voorwaarde dat deze gebieden bestuurlijk (op provinciaal niveau) zijn vastgesteld. Met deze aanpak wordt het meeste recht gedaan aan de verschillen tussen gebieden in waterkwaliteit en kunnen de maatregelen het meest gericht worden ingezet.
 - De themagroep landbouwemissies is in maart gevraagd welke voorkeur zij hebben over de gebiedsindeling. 12 van de 18 waterschappen die gereageerd hebben gaven de voorkeur aan KRW-toestroomgebieden. 2 gaven de voorkeur aan PPLG gebieden omdat deze beter passen bij de regionale variatie dan de KRW-waterlichamen in het waterschapbeheersgebied en beter aansluit op de beleidsopgaven omtrent verbetering waterkwaliteit in het landelijk gebied de komende jaren. 2 anderen gaven de voorkeur om heel Nederland als NV-gebied aan te wijzen, 1 koos voor waterschapbeheersgebied gezien de samenhang van het watersysteem in dit gebied. Eén van de waterschappen stelde voor om dit per individueel bedrijf aan te wijzen, dit schaalniveau is echter niet mogelijk op korte termijn.

- NV-gebieden op waterschapsbeheersgebied doet in de meeste gebieden teniet aan de regionale variatie in waterkwaliteit. En er wordt hiermee recht gedaan aan inspanningen die agrariërs in een gebied doen om de waterkwaliteit te verbeteren.
 - Het effect voor de waterkwaliteit is iets beter t.o.v. andere opties omdat hiermee gericht maatregelen worden genomen op die plekken waar het nodig is.
 - De toestroomgebieden zijn nog niet vastgesteld op kaart. Het besluit dat voorligt is om dit in een deeltraject uit te werken en vast te stellen. Zie besluitpunt.
4. Bepaling landbouwbijdrage: het bestuurlijk overleg wordt geadviseerd voor de vaststelling van de landbouwbijdrage uit te gaan van de actuele nutriëntenbelasting + historische belasting + erfafspoeling + belasting door het meemesten van sloten.
- Met dit advies wordt afgeweken van het eerdere CDM-advies om glastuinbouw wel mee te nemen als bron voor landbouwbelasting. De werkgroep heeft de voorkeur om glastuinbouw niet mee te nemen omdat glastuinbouwsector niet geraakt wordt door de maatregelen die horen bij NV-gebieden en dan is het niet redelijk dat de waterkwaliteit vanuit de glastuinbouw meegerekend wordt voor de andere agrarische sectoren (veehouderij en open teelt). Via andere programma's (zoals het Platform Duurzame Glastuinbouw) wordt gewerkt aan verbetering van de waterkwaliteit in de glastuinbouwsector.
 - De bronnen die wel meegenomen worden in de bepaling van de landbouwbijdrage zijn direct of indirect beïnvloed door agrarische bedrijven met open teelt en veehouderij.
5. Buitenlandse belasting en inlaat rijkswateren: het bestuurlijk overleg wordt geadviseerd bij de bepaling van de bijdrage vanuit de landbouw aan de totale belasting de belasting uit buitenland en rijkswateren buiten beschouwing te laten (conform in Nitraatrapportage 2020 is gedaan), dus te bepalen op basis van de bronnen in het gebied zelf.
- De maatregelen in een NV-gebied vinden enkel plaats in het gebied zelf, niet voor belasting die buiten het gebied is ontstaan (buitenland of Rijkswater). Bij het opstellen van de kaart met toestroomgebieden (keuze 3 en besluit hieronder) is het van belang hier rekening mee te houden.
6. Bijdrage glastuinbouw: het bestuurlijk overleg wordt geadviseerd om de totale belasting in een gebied niet te corrigeren voor invloed vanuit de glastuinbouw. De glastuinbouw zit in het beheergebied van een waterschap zelf. Dit betekent dat de bijdrage vanuit de glastuinbouw wordt meegewogen in de bepaling van de landbouwbijdrage.
- Hierbij wordt de totale belasting in een gebied niet gecorrigeerd voor invloed vanuit de glastuinbouw. De glastuinbouw zit in het beheergebied van een waterschap zelf en is daarmee een interne stroom, welke meeweegt in het totaal. Daarmee wordt ook een eerlijker beeld gegeven van het handelingsperspectief van de open teelten.
7. Schaalniveau voor bepaling landbouwbelasting: het bestuurlijk overleg wordt geadviseerd voor de bepaling van de landbouwbelasting uit te gaan van modelberekeningen die beschikbaar zijn op het niveau van het waterschapbeheersgebied.
- Het CDM heeft in 2022 aangegeven dat het kleinste detailniveau om de landbouwbelasting te bepalen het waterschapbeheersgebied is (uit de landelijke bronanalyse 2010-2013 van Groenendijk et al. (2016).
 - Uit de uitraag over bronanalyses (TLE in maart) blijkt dat 11 waterschappen een bronanalyse hebben uitgevoerd voor hun waterschapbeheersgebied. 8 waterschappen gaven aan voor een deel van het waterschapbeheersgebied een bronanalyse te hebben of op een grovere schaal dan KRW-waterlichamen niveau. Er is gekozen om deze gegevens niet te gebruiken omdat er geen homogeen beeld zal ontstaan van de landbouwbelasting doordat in het ene gebied het detailniveau hoger ligt dan in een ander gebied.
 - Als gekozen zou worden voor de optie om de landbouwbelasting ook te bepalen met regionale bronanalyses dan zal er overheveling van data en afstemming van datasets nodig zijn als de

regionale bronanalyse door een andere partij is uitgevoerd dan WEnR. Het is niet duidelijk of dit mogelijk is op korte termijn.

Besluit inzet waterschappen voor kaart met toestroomgebieden:

- De kaart met toestroomgebieden is van belang om gericht NV-gebieden aan te kunnen wijzen. In 2023 zijn 3 waterschapbeheersgebieden aangewezen omdat die gebiedsindeling op dat moment beschikbaar was. In een waterschapbeheersgebied kan de waterkwaliteit verschillen, waardoor het gewenst is om NV-gebieden aan te wijzen op basis van kleinere toestroomgebieden.
- De afstemming van de kaart is gewenst om gebiedskennis van het hydrologisch systeem te combineren met de kaart opgesteld door WUR (Van Boekel) in 2022.
- Gevolg van dit besluit is dat waterschappen in juli gevraagd worden om kennis van het watersysteem in september/oktober met de WEnR uit te werken tot een kaart.
- Gevolg als waterschappen niet meewerken is dat LNV een keuze maakt over de gebiedsindeling (zie bijlage 'Beslissingsondersteunende memo' keuze 3 Gebiedsindeling / grootte van toestroomgebieden).
- Financieel gevolg: WEnR maakt de kaart toestroomgebieden en krijgt hiervoor een opdracht van LNV. Er zullen controle sessies met waterschappen plaatsvinden waarbij beleidsmedewerkers landbouwemissies, geo-informatie en watersysteem bij betrokken dienen te worden. Dit vraagt inzet en capaciteit van alle waterschappen. Mocht uit het proces van de (2) controle sessies en het uitzoeken van toestroomgebieden blijken dat het meer tijd kost dan verwacht, dan zal dit in redelijkheid afgestemd worden met LNV m.b.t. kosten. De deadline voor 2024 staat vast, hierdoor is er niet meer tijd mogelijk om tot afstemming te komen.
- De kaart valt onder de verantwoordelijkheid van LNV. LNV onderzoekt momenteel op welke wijze de kaart juridisch geborgd wordt, waarschijnlijk in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet.

Bestuurlijke aandachtspunten

Aangewezen NV-gebieden per 2023

De EC heeft in de derogatiebeschikking aangegeven dat de definitieve aanwijzing per 1 januari 2024 tenminste de in 2023 aangewezen gebieden omvat. Minister van LNV heeft toegezegd om in gesprekken met de EC over de aanwijzing NV-gebieden in te zetten op een nieuwe aanwijzing per 2024 voor heel Nederland met de afgestemde nieuwe werkwijze, ook voor de drie reeds aangewezen waterschapbeheersgebieden. Dit is wat de drie waterschappen ook hebben gevraagd aan het ministerie van LNV.

Toetsingskader

De beslissingsondersteunende memo is een eerste slag om tot een werkwijze voor aanwijzing van NV-gebieden te komen. Na een besluit over de keuzes zal het toetsingskader uitgewerkt worden door LNV met de werkgroep. Het toetsingskader bepaalt of een gebied voor N (nitraat) en/of P (fosfor) wordt aangewezen als NV-gebied.

Risico op eutrofiëring

Een onderwerp die niet in de beslissingsondersteunende memo is opgenomen gaat over de manier waarop Nederland omgaat met het risico op eutrofiëring. De EC heeft gevraagd hier rekening mee te houden. In de werkgroep wordt een voorstel voorbereid om hiervoor te kijken naar ecologische normen zoals algen en waterplanten.

KRW & NV-gebieden

Vanuit de KRW is het alleen logisch om NV-gebieden aan te wijzen als de bijbehorende NV-maatregelen het halen van de KRW-doelen dichterbij brengt. De KRW is het belangrijkste kader voor de waterschappen en staat boven de Nitraatrichtlijn waar de derogatiebeschikking voor geldt. Het is daarom niet direct

logisch (vanuit de KRW) om een NV-gebied aan te wijzen als het reëel lijkt dat de doelen in het gebied gehaald worden.

Gevolgen aanwijzing NV-gebied

Als een gebied aangewezen wordt als NV-gebied heeft dat gevolgen voor de agrarische sector. De EC heeft een aantal maatregelen verbonden aan een NV-gebied. Per 2024 gelden voorwaarden voor derogatiebedrijven en per 2025 zal de totale bemesting met organische en chemische meststoffen 20% lager zijn dan de gebruiksnorm op dit moment. Dit laatste geldt voor alle agrarische bedrijven in een NV-gebied. Echter, deze maatregelen zijn enkel gericht op het verlagen van de nitraat norm in het water. De EC heeft geen maatregelen opgenomen gericht op fosfor. In de werkgroep is hier veelvuldig aandacht voor gevraagd, want als in een gebied fosfor het probleem is, is het niet uit te leggen om maatregelen gericht op nitraat te nemen en geen maatregelen te treffen voor fosfor. In de werkgroep zijn we nog aan het onderzoeken welke maatregelen gericht op fosfor en op welke wijze deze kunnen worden toegevoegd aan het maatregelenpakket van NV-gebieden.

Risico's

Gedurende het proces om in Nederland met partijen te komen tot een afgestemde werkwijze voor het aanwijzen van NV-gebieden gaat LNV in ook gesprek met de EC over de aanwijzing NV-gebieden. Hierin zullen de besluiten van het BO NV-gebieden meegenomen worden. De uiteindelijk aanwijzing van NV-gebieden is afhankelijk van zowel de afstemming in Nederland als de gesprekken met de EC. Een afgestemde werkwijze zal helpend zijn in de gesprekken met de EC.

De aanwijzing van een NV-gebied kan gevolgen hebben voor (lopende) gebiedsprocessen, waar agrariërs met partijen werken aan verbetering van de waterkwaliteit, zoals DAW en in het kader van het NPLG. De aanwijzing kan als kans gezien worden om met agrariërs het gesprek te voeren over het verbeteren van de waterkwaliteit. Het is van belang dat waterschappen uitleggen wat de waterkwaliteit is in een gebied, welke normen gelden, hoe de monitoring wordt uitgevoerd en wat een agrarische ondernemer kan bijdragen.

Agrariërs zullen evenals in 2023 vragen hebben over de aanwijzing NV-gebieden. LNV is verantwoordelijk voor de aanwijzing en waterschappen kunnen naar LNV verwijzen voor uitleg over de aanwijzing. Om als waterschap goed voorbereid te zijn op vragen is het gewenst dat LNV waterschappen op de hoogte stelt welke gebieden worden aangewezen.

Besproken in

- Ledenbrief 31 januari 2023
- Brief naar minister van LNV in maart 2023
- TLE o.a. maart 2023 - uitvraag aan waterschappen naar voorkeur voor detail toestroomgebieden en bepalen landbouwbelasting
- Werkgroep NV-gebieden met aantal beleidsadviseurs landbouwemissies van waterschappen
- WWE 14 april 2023, kennisnemen van Memo NV 2.2 & brief aan LNV.
- CWE schriftelijk geïnformeerd, Memo NV_v2.3
- WWE 30 juni 2023

Vervolg

Vervolg overleggen:

- DO met LNV, IenW, IPO en Unie (voor 6 juli 2023)
- BO met LNV, IenW, IPO en Unie op 6 juli 2023
- In het najaar zal het Bestuurlijk Overleg nogmaals bijeen komen. Dan zullen ook de maatregelen m.b.t. NV-gebieden geagendeerd worden, evenals de kaart toestroomgebieden en het verder

uitgewerkte toetsingskader die LNV gaat gebruiken om NV-gebieden aan te wijzen. Daarnaast voert de Commissie Deskundigen Mest (CDM) momenteel een opdracht uit over de aanwijzing van NV-grondwatergebieden. Deze zal ook in het BO geagendeerd worden.

- PT Water, DO Water en BO Water staat het onderwerp NV-gebieden ter kennisgeving op de agenda in 2023.

Achtergrondinformatie

De keuzes en het besluit die nu voorliggen gaan enkel over de aanwijzing van NV-gebieden op basis van oppervlaktewaterkwaliteit. Er speelt ook een aanwijzing van NV-gebieden op basis van grondwaterkwaliteit. Per 2023 zijn de zuidelijke en centrale zandregio's en lössregio aangewezen, de zogeheten 230-gebieden. De Commissie Deskundigen Mest (CDM) voert momenteel een opdracht uit over de aanwijzing van NV-grondwatergebieden. Het advies van CDM zal in het najaar in het BO geagendeerd worden.